

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՅԿԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ)

Արվեստագիտության թեկնածու, դոցենտ
ք. Լենինական (Գյումրի), ՀԽՍՀ, 12 ապրիլի, 1963թ.
Հեռ/ քցջ: (041) 03-32-29, (312) 2-77-67
E-mail: hasmik.har@mail.ru

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ`

1971-1978թթ.

Բ. Ղարիբջանյանի (1990թ.-ից Գ. Նարեկացու) անվան միջնակարգ դպրոց:

1978-1982թթ.

Լենինականի Բ. Կարա-Մուրզայի անվան Երաժշտական ուսումնարան:

1982-1987թթ.

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի վոկալ-տեսական ֆակուլտետի երաժշտագիտական բաժին (գերազանցության դիպլոմ KB N011306)

2001-2005թթ.

ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի հայցորդ

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ`

2005թ. մայիսի 16-ին

Արվեստագիտության թեկնածու
ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, թեկնածուական ատենախոսություն «Երաժշտությունը V-XV դդ. Հայ մատենագրության մեջ» վերնագրով (վկայագիր Ա N 02825):

ԿՈՉՈՒՄ`

2021թ. հունվարից`

Դոցենտ:

ՀՀ Բարձրագույն Որակավորման Հանձնաժողովի որոշմամբ Դոցենտ (դիպլոմ A N 03899):

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՓՈՐՁ`

1987-2004թթ.

Գյումրու «Կոմայրի» պետական պատմամշակութային արգելոց թանգարանի գիտաշխատող:

1997թ.-ից մինչև օրս

ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի գիտաշխատող, ապա նաև ավագ գիտաշխատող (2005-2019թթ.՝ գիտքարտուղար):

1997-2014թթ.

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի Գյումրու մասնաճյուղի տեսական բաժնի դասախոս:

2014-2019թթ.

Գյումրու Մ. Նալբանդյանի անվ. Պետական մանկավարժական ինստիտուտի (այժմ՝ «Շիրակի պետական համալսարան» հիմնադրամ) արվեստի ամբիոնի դասախոս:

2019թ.-ից մինչև օրս

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի Գյումրու մասնաճյուղի տնօրեն:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՔՐՔՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

ՇՐՋԱՆԱԿ`

Էթնոերաժշտաբանության արդի խնդիրներ:

ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ՝

2005թ.-ից մինչև այսօր

ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի գիտական խորհրդի անդամ:

2019թ.-ից մինչև այսօր

Երևանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի գիտխորհրդի անդամ:

2005թ.-ից մինչև այսօր

ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ» պարբերականի խմբագրական կազմի անդամ:

ՊԱՐԳԵՎՆԵՐ՝

2007թ.

ՀՀ ԳԱԱ նախագահի պատվոգիր:

2017թ.

ՀՀ ԳԱԱ նախագահի գովեստագիր:

2022թ.

ՀՀ Գյումրու համայնքապետարանի պատվոգիր:

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ՝

1 մենագրություն, 59 գիտական հոդված

ԼԵԶՈՒՆԵՐԻ ԻՄԱՅՈՒԹՅՈՒՆ՝

Հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն, գերմաներեն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԱԾ ԱՇԽԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ՝

ՄԵՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հարությունյան Հ. «Երաժշտությունը V-XV դդ. Հայ մատենագրության մեջ», «Գիտություն» հրատ., Երևան, 2010, 219 էջ: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/menagrutiunner/documents/010.pdf>

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՂՎԱԾՆԵՐ

1. Ստեփանյան Հ., Ա.Տիգրանյանի «Քյոթոլի» անավարտ օպերան, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 3, Գյումրի 2000, էջ 64: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2000/195.pdf>
2. Ստեփանյան Հ., Անհատ երաժիշտների մասին հիշատակությունները հայ պատմագրության մեջ (V-XV դդ.), ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 4, Գյումրի, 2001, էջ 122-132: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2001/122.pdf>
3. Ստեփանյան Հ., Որոշ դիտարկումներ օրհնության ժանրի մասին «Մանրուսում» միջազգային երաժշտագիտական տարեգիրք, հ. Ա, Երևան, 2002, էջ 82-91:
4. Ստեփանյան Հ., Կանոնի ընդլայնման սկզբունքները հայոց ուշ միջնադարյան պաշտոներգության մեջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 5, Գյումրի, 2002, էջ 173-179: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2002/173.pdf>
5. Ստեփանյան Հ., Երաժշտությունը հին հայոց ողբական արարողությունում-Ծիսական պարը հայոց մեջ, Երևան, 2002, էջ 63-72:
6. Ստեփանյան Հ., Հին Հայաստանի երաժշտական մշակույթի հարցերը Սրբուհի Լիսիցյանի աշխատություններում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ»

ներ», հ. 6, Գյումրի, 2003, էջ 104-110: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2003/014.pdf>

7. Ստեփանյան Հ., Երաժշտության տեսության խնդիրներին առնչվող հիշատակությունները հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ: ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 7, Գյումրի, 2004, էջ 120-125: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2004/19.pdf>
8. Ստեփանյան Հ., Հայերեն ձեռագրերի հիշատակարանները վկայում են. (Անհատ երաժիշտներ) - «Երաժշտական Հայաստան», N 1 (12), Երևան, 2004, էջ 21-23: [https://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Erajshtakan%20Hayastan/2004\(1\).pdf](https://tert.nla.am/archive/NLA%20AMSAGIR/Erajshtakan%20Hayastan/2004(1).pdf)
9. Ստեփանյան Հ., Մասնագիտացված երաժշտության ժանրերի մասին հիշատակությունները հայ միջնադարյան պատմագրության մեջ - «Մանրուսում» միջազգային երաժշտագիտական տարեգիրք, հ. Բ, Երևան, 2005, էջ 150:
10. Ստեփանյան Հ., Ալեքսանդրապոլի աշուղական և սագանդարական արվեստում տարածված մի քանի մուղամների շուրջ – Հայ աշուղագիտությունը և արդի հիմնախնդիրները գիտաժողովի նյութեր, Երևան, 2005, էջ 42 :
11. Ստեփանյան Հ., Մուղամների մշակման Ն.Տիգրանյանի սկզբունքները - ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 8, Գյումրի, 2005, էջ 100-105: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2005/15.pdf>
12. Ստեփանյան Հ., Հայոց գրերի գյուտը երաժշտատեսական խնդիրների համատեքստում-Հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակին նվիրված միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների ժողովածու, Երևան, 2006, էջ 566-571:
13. Հարությունյան Հ., Մուղամների մշակումները Ն. Տիգրանյանի ստեղծագործության մեջ, «Հայ պրոֆեսիոնալ երաժշտարվեստը և Գյումրին» երաժշտագիտական հոդվածների ժողովածու, 2007, Գյումրի, էջ 100-105:
14. Հարությունյան Հ., Աշուղ Շերամը և Ալեքսանդրապոլի երաժշտական կյանքը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2007, հատոր 10, էջ 90-95: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2007/13.pdf>
15. Հարությունյան Հ., Ալեքսանդրապոլի երաժշտական կյանքը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2008, հատոր 11, էջ 40-48: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2008/05.pdf>
16. Հարությունյան Հ., Ալեքսանդրապոլը հայ-ռուսական երաժշտական մշակույթների խաչմերուկ, «Հայ-ռուսական մշակութային կապեր» միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Գյումրի, 2008, էջ 105-110:
17. Հարությունյան Հ., Արամ Քոչարյանի գրառումներն աշուղ Շերամի կյանքի ու ստեղծագործության մասին, «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2009, հատոր 12, էջ 166-171: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2009/22.pdf>
18. Հարությունյան Հ., Մուղամների մշակումները Նիկողայոս Տիգրանյանի ստեղծագործության մեջ, «Գեղարվեստական միտք», N 2, Երևան, 2008, էջ 21-28:
19. Հարությունյան Հ., Արաքսի Գյուլգաղյան, «Արվեստ և ժամանակ», Գյումրի, 2008, N1-2, էջ 16-18:
20. Հարությունյան Հ., Ա. Քոչարյանի գրառումները աշուղ Շերամի կյանքի ու ստեղծագործության մասին, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 12, Գյումրի, 2009, էջ 166-172: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2009/22.pdf>
21. Հարությունյան Հ., Գյումրու երաժշտական կյանքը, Գյումրի. քաղաքը եւ մարդիկ, իմբ` Վ. Ղուկասյան, Գյումրի, 2009, էջ 367-383:

22. Հարությունյան Հ., Արաքսի Գյուլգադյան, «Մշակույթ», Երևան, 2009, N3, էջ 31-33:
23. Հարությունյան Հ., Աշուղ Շերամի հեքիաթները, «Ոսկե Դիվան» հեքիաթագիտական հանդես, պրակ 1, Երևան, 2009, էջ 112-116: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2009/22.pdf>
24. Հարությունյան Հ., Կոմիտասի ստեղծագործությունները ռուսական երաժշտագիտական մտքի տիրույթում, «Հայ-ռուսական մշակութային կապեր» ժողովածու, Երևան, 2009, էջ 182-186:
25. Հարությունյան Հ., Ուրծայն համակարգը հայ միջնադարյան երաժշտության բուհական դասընթացում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 13, Գյումրի, 2010, էջ 115-119: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2010/16.pdf>
26. Հարությունյան Հ., Աշուղ Բգիթի երաժշտամտածողության բնորոշիչները Հ.Ափինյանի ուսումնասիրության մեջ: «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը» միջազգային 8-րդ գիտաժողովի նյութեր, Գյումրի, 2010, էջ 215-218: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2010/8%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
27. Հարությունյան Հ., Վարոսյան Ե., Ալեքսանդրապոլյան մուղամների մշակումները Ն. Տիգրանյանի կամերային ստեղծագործություններում, «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը» միջազգային 8-րդ գիտաժողովի նյութեր, Գյումրի, 2010, էջ 202-208: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2010/8%20gitagoxovi%20nyuter.pdf>
28. Арутюнян А. Развитие армянской национальной монодии в духовной культуре средневекового Ани/ The fundamentals of our Spirituality միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Բաթումի, 2011, էջ 188-191:
29. Հարությունյան Հ., Գրիգոր Մագիստրոսը եւ Անիի երաժշտական մշակույթը /«Անիի միջնադարյան Հայաստանի քաղաքական եւ քաղաքակրթական կենտրոննե միջազգային գիտաժողովի զեկուցումների հիմնադրույթներ, Երևան, 2011, էջ 61-64:
30. Հարությունյան Հ, Արշակ Բրուտյանը եւ Շիրակի երաժշտական կյանքը, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 14, Գյումրի, 2011, էջ 106-110: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2011/14.pdf>
31. Հարությունյան Հ., Շիրակյան պարեղանակները Ա. Բրուտյանի գրառումներում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հ. 15, Երևան, 2012թ., էջ 143-147: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2012/20.pdf>
32. Հարությունյան Հ., Կարսի եւ Ալեքսանդրապոլի աշուղական ավանդույթների փոխառնչակցությունները XIXդ. /մաս Ա/, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հատոր 16, Երևան, 2013թ, էջ 72-79: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2013/08.pdf>
33. Հարությունյան Հ, Շիրակի երաժշտական բանահյուսության արդի դրսևորումները, ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, հ. 18, 2015, էջ 139-145: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2015/13.pdf>
34. Հարությունյան Հ., Տաթևի համալսարանը որպես հայ միջնադարյան մասնագիտացված երաժշտության կենտրոն, Եր., «Տաթևի համալսարանը որպես գիտական, կրթական կենտրոն» հանրապետական գիտաժողովի նյութեր, 2015, էջ 45-52:
35. Հարությունյան Հ., Ալեքսանդրապոլի աշուղական համաբարությունը աշուղ Խայաթի հուշերում, Գյումրի, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հ.19, 2016, էջ 208-214: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2016/27.pdf>

36. Арутюнян А.Г., Матикян А.Г., Карс-Александрополь: Ашугские традиции. Исследовательский центр информационно-правовых технологий, Уфа, 2016, с. 9-14 (на англ. яз.) <http://konferencii.ru/info/117634>
37. Հարությունյան Հ., Կոմիտաս. Ուսուցում խմբերգով, «Կոմիտասը և միջնադարյան երաժշտական մշակույթը» միջազգային գիտաժողովի հոդվածների ժողովածու, Եր., 2016, էջ 93-101: <http://komitasmuseum.am/wp-content/uploads/2015/03>
38. Հարությունյան Հ.Հ., Աշուղական ավանդույթը Ալեքսանդրապոլի քաղաքային մշակույթում, ԳԱԱ «Գիտական աշխատություններ», հ. 20, Գյումրի, 2017, էջ 216-223: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2017/24.pdf>
39. Арутюнян А.А., Творчество ашугов Карса и Александрополя в конце XIX – начале XX вв. в контексте городской культуры. Всероссийские (с международным участием) историко-этнографические чтения, посвященные памяти профессора Р. Магомедова, сборник статей, Махачкала, 2017, с. 43-45.
40. Harutyunyan H.H., Matikyan H.H. Interrelations of ashough traditions in Kars and Alexandrapol in the second half of the XIXth century. VII International Academic Congress “Fundamental and Applied Studies in EU and CIS Countries” (United Kingdom, Cambridge, England, 26-28 February 2017). Volume VII. Cambridge University Press, 2017, p. 529-532.
41. Harutyunyan H.H. The Art of Ashug of Alexandrapol. World Science. № 3 (31) Vol. 6, 2018, p. 35-38. <https://e.mail.ru/attachment/15208916270000000896/0;1>
42. Հարությունյան Հ.Հ., Ալեքսանդրապոլի աշուղական երգերը Արշակ Բրուսյանի գրառումներում, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», հ. 21, Գյումրի, 2018, էջ 15-24: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2018/21%20p/-02%20%D5%80%D5%A1%D5%BD%D5%B4%D5%AB%D5%AF%20%D5%80%D5%A1%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B5%D5%A1%D5%B6.pdf>
43. Հարությունյան Հ.Հ., Հովհան Օմեցու ծորուն շարականները, Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի տարեգիրք, հ.Գ, Եր., 2018, էջ 45-55: <https://komitasmuseum.am/research-center/>
44. Հարությունյան Հ.Հ., Կոմիտասը և Ալեքսանդրապոլի աշուղական ավանդույթները, «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը. հայագիտության արդի հիմնահարցեր» 10-րդ միջազգային գիտաժողովի նյութեր, Երևան-Գյումրի, «Գիտություն» հրատ., 2019, էջ 396-398: <http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2019/10%20gita-joghov%20nyuter.pdf>
45. Հարությունյան Հ.Հ., Ժողովրդական երգը որպես մեկնաբանություն, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2020, հ. 23, պրակ 1, էջ 155-165: <http://shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2020/10%20%D5%80%D5%A1%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B5%D5%A1%D5%B6%20%D5%80..pdf>
46. Հարությունյան Հ.Հ., Հայ հոգևոր երգը միջնադարյան Շիրակում, «Հոգևոր Շիրակ. պատմական ուղի և արդիականություն» հոդվածների ժողովածուում, Եր., «Գիտություն», 2020, էջ 240-245: <http://shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2020/tezisi.pdf>
47. Harutyunyan H., Asatryan A., Khachtryan D. Sayat Nova and the armenian ashug art. International Journal of Innovative Technologies in Social Science. N4 (32). 2021, Warsaw, p.125-138. <https://rsglobal.pl/index.php/ijitss/issue/view/261>

48. Harutyunyan H., Asatryan A., Khachtryan D. Armenian ashugh art of the 18th century International Journal of Innovative Technologies in Social Science. N4 (32). 2021, Warshaw, p.139-149. <https://rsglobal.pl/index.php/ijitss/issue/view/261>
49. Հարությունյան Հ. Ալեքսանդրապոլի ավանդական երաժշտությունը Ալ. Սպենդիարյանի ստեղծագործության մեջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ», Գյումրի, 2021/1, էջ 147-153:<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/24p/prak%2024.pdf>
50. Harutyunyan H. About some stylistic features of Shirak dance songs written in the early 20th century. International Journal of Innovative Technologies in Social Science. Warshaw, N6, 2021, p.121-128. <file:///C:/Users/User/Desktop/RS%20GLOBAL%2030%20september/257-261-PB.pdf>
51. Harutyunyan H., Alexander Spendaryan and Shirak Ashough Art. Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Summer Debates: abstracts of the 3rd International Scientific and Practical Internet Conference, August 11-12, 2021.-Dnipro, Ukraine, 2021, p.81-84. <file:///C:/Users/User/Desktop/Materials%20of%20conference%2011-12.08.20-21.pdf>
52. Հարությունյան Հ., Ռ.Աթայանի մասնագիտական դասարանի մեթոդական մի քանի առանձնահատկություն, «Երաժշտական Հայաստան» հ.2(60), էջ 125-131:
53. Հարությունյան Հ. Ողբերգի ժանրային մի քանի առանձնահատկությունների շուրջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ» հ. 1/25/, Գյումրի, 2022, էջ 184-189:http://shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/25/25%20prak.pdf?fbclid=IwAR3w_aHEP_LjMmS5TpAefNtvy2RtcjmkelrJRRU5W8Fm-OBzYkDdTLdDEbAE
54. Հարությունյան Հ., Օրորի ժանրը Շիրակի արդի երաժշտական բանահյուսության մեջ, «Շիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը. Հայագիտության արդի հիմնախնդիրներ» Միջազգային 11-րդ գիտաժողովի նյութեր, Գյումրի, 23-24 սեպտեմբեր, 2022, էջ 232-235:<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/shpmzh/2022/%D5%87%D5%8A%D5%84%D4%BA%2022.pdf>
55. Հարությունյան Հ., Շիրակի երաժշտական բանահյուսության արդի դրսևորումները, Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի Տարեգիրք, հատոր Է, Երևան, 2022, էջ 14-24:
56. Հարությունյան Հ., Ողբերգի ժանրը Շիրակի արդի երաժշտական բանահյուսության մեջ, ՀՀ ԳԱԱ ՇՀՀ կենտրոնի «Գիտական աշխատություններ» հ. 2/26/, Գյումրի, 2022, էջ 210-220:<http://www.shirakcenter.sci.am/pictures/gitashkhatutiunner/2/22%20%D5%80-%D5%A1%D6%80%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B5%D5%A1%D5%B6%20%D5%80..pdf>
57. Harutyunyan H. The Art of Ashugh in the musical Life of Alexandropol. Sciences of Europe, No 93, Praha, 2022, p.12. <https://cloud.mail.ru/attaches/16534734730768733249%3B0%3B1?-folder-id=0&x-email=hasmik.har%40mail.ru&cvg=f>
58. Harutyunyan H., About Armenian folk lamentation songs. Sciences of Europe No 97, Praha, 2022, p. 6-11. <https://ru.calameo.com/read/004847356abeef0773e>
59. Harutyunyan H., Patriotic Songs of Ashugh Jivani. Sciences of Europe, No 102, Praha, 2022, p. 15-22. https://www.slideshare.net/Sciences_of_Europe/sciences-of-europe-no-102-2022